ספר החשק — סימן ב

חלק ב סימן ב

חלק ב' קטן סימנו ה':

מאחר שקבלת קבלת היות האותיות וידעת שנמצאו לנו כדמות כלים שבם יעשה כל אומן ואומן מלאכה, ראוי שתדע מחכמינו ז"ל אמרו לנו דבר וקבלנוהו מהם והוא אומרם (פסחים נד.) אלפים שנה קדמה תורה לעולם והביאו ראיה מדברי שלמה ע"ה באמרו במשלי פסוק אחד והוא זה, ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים (משלי ה, ל), יו"ם יו"ם משחקת לפניו בכל עת, ועוד אמרו לנו (ירושלמי שקלים פ"ו ה"א, סוטה פ"ה ה"ג) עד שלא נתנה היתה כתובה באש שחורה על גבי אש לבנה, וכבר נאמרו פירושים רבים על שני הדברים האלה, אבל מה שאומרו בו אני הוא ענין בפני עצמו, ואתה תראה דברי ודברי זולתי בם, ובחנם, ואשר יסבול שכלך מהם יותר, אותו תקבל, והשאר שמור כי הכל טו"ב, אבל יש בטוב קצוות רבות, ואתה תמשך מטוב לטוב שעליו העולם מתגלגל כחותם מעשה בראשית, וה"ו התחלת מעשה מרכבה וראשית כל תנועה, וה"ו הדי"ן להיותו סוף הגלגו"ל מו"מ, ואם תוכל גם אתה לחדש יותר טוב חדש והצלח:

ואמנם מאמרי אני בענין אלפים שנה כפי מה שהורוני רעיוני הלב, לפי דרכי ידעתי סו"ד אלפי"ם שהם פמלי"א שלו אשר התור"ה אשר היא צל"ם ודמו"ת קדמה מציאותה לעולם שהנה שם פני האל תמיד והרמז מיעקב, שנאמר ויקרא יעקב שם המקום פני"אל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפש"י (בראשית לב, לא), וסודו נפשי הנאצלת שהיא הנצלת באמת, כי כל באמת סח הגוף זולתה הוא בכח מת ואם הוא חי בשתופה בפועל זמן אחר אין חפץ בו, שרצה פמליא של מעלה ופמליא של מטה הם אלפים ורבבות (של) שנאמר אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבוין קדמוהי יקומון (דניאל ז, ח), ואמנם אלה שניהם אלף שהם אלפים, וכן אלפים פלאים, וכן כל פמליא בסוד נשימה לאף שהיא אימה לנפש, שלפי האומן הפליא שמן מלפני האש, וסוד אש אורה ומה שאעוררך אל מה שרמזתי לך הוא מספר הדבור שסודו שהוא נאצל, וענינו אל יה מנפש אלהים מהשם, ומשם פנה לאמש והוא שמאל והאש לפנים כמו שהיו לאש, ומשם נמצאו פנים לאשה, כי כל גוף מהם מלא נפישה, והנה סוד אלפים שנה עול"ם שלם, והוא דמות גלגל, כלומר מדות האין, שבם נשלם מעשה המלאכה ודעם, וסוד בכל עת ה"א אלפים שנה נכתבין על כתב בשני ההפכים כמות בחיים וע"כ נאמר ואהיה אצלו אמון (משלי ה, ל) כפול, והנה אצל אמון אצולה מא"ל וי"ה ושניהם שעשועים, מדת הדין שמה א"ל ומדת רחמים שמה וי"ה, והנה אליהו מוכיח גם חנו"ך שהוא מטטרו"ן והוא סוד בכל עת, וסוד הע"ת האור הנברא שהוא מנפ"ש שהוא משקל המציאות, וסוד שעשועים בשפה אחת, וכללם שש מאות ושלוש עשרה מצוות, גם מספר ר"ת שעשועי:

וסוד מצות ממלכות כי מצוה וממלכה באה ממלוכה כוללת לחיותה מלאך האדם המשתעשע מהמלאכה שעשה, וסוד יו"ם יו"ם כופ"ו בשוה, וסוד משחקת לפניו, וכאלה רבות ודעם, ואמנם אומרם ז"ל (סנהדרין צז.) שיומו של הקב"ה אלף שנה, אין כונתם לומר לנו שיש לשם זמנים, ובאו להפליג זמן ארוך בקוצר, כי הזמן ימצא, ואיך יתכן שהשם יתברך תחת דבר שהוא בראו, ואפילו אם הייתי אומר שיומו של הקב"ה רבי רבבות אלפי רבואות שנה, היה זה דבר מורה שהוא חי תחת כל הזמן, רק הסוד הוא דרך שנאמר דבר צוה לאלף דור (תהלים קה, ה) שהוא לדורי דורים, וכן אומר עושה חסד לאלפים (שמות כ, ה) והגמול לאלף דור, שזה יורה על רבוי גלגול הזכות של המדה או חובתה:

וכבר נודע (סוטה יא.) שמדה טובה יתירה על מדת הפורענות אחת מת"ק וזה צבאו"ת, וכן אחת מאלף היא המתהפכת לקצים, שהמדה מתהפכת לשני מיני קצים, והם חמשיות ועשריות, וידוע שחצי העשריות הם החמשיות, והם חמשיות ועשר ספירות אמת הן חמש כנגד חמש מספר עשר אצבעות ומכריע כולם את כולם (ספר יצירה פ"א מ"ג), והנה אברהם זכר העשרות בענין סדום ועמורה, ואמר ימצאון חמשים צדיקים (בראשית יח, כה) והוריד חמשה למעט המדה, ועוד הוריד עשרות עד יו"ד כי אברהם הכיר סוד המדות, וסוד הספירות, וסוד השמות, מתוך מה שגלה לו השם בענין שם אשתו ושמו, כלומר הפוך שם משם לשם, כלומר והלא מעט כחו וזה להוסיף על כחו כח שלא היה בו כענין שוב שם שר"י שר"ה, ושוב שם אבר"ם אברה"ם, ואין זה כי אם הודעת הסוד בשתוף ובחלוק וצרפם ארבעתם ותכיר סודם:

ותדע כי יש עשרה כמאמר האבר, ועל כן חלק י' לה'ה' להורות לו שעשר ספירות נחלקים ימין ושמאל, אלה מימינים לזכות, ואלה משמאילים לחובה, והשם חוזה בתו"ך, וזה בכחות, והוא חתום תמיד בשנוי הטבע כלומר בשם כ"ו פ"ו באמ"ש הסו"ך, שהוא מהפכו באש, וסודו ב"ן ב"ת יח"ד בנפשי פנה שרי, שהם עיני שרי, והנה משם התעורר אברהם למדות וידע (ב"ר מד, יב) כי אברם לא יוליד אבל אברהם יוליד מנה ד' השמות ותמצא סוד חצים חמשים, כפלם ויהיו מאה ואברהם בן מאת שנה בהולד לו(בראשית כא, ה), וכן אברהם בר מאה שנה הוליד, וסוד קו"ף חלקם ותמצאם מג"ן לך (בראשית טו, א), וזו היא מלת מגן צריך בידך, וכן השם בעשר ובחמש כאומרו ושמת עליהם שרי אלפים שרי מאות שרי חמשים ושרי עשרות (שמות יה, כא), א' היא אלף שהיא י' מאות, וק' היא מאה שהם י' עשרות, ונ' היא חמשים שהוא ה' עשרות, וי' היא עשרה שהיא עשרה אחדים, יהיה הסימן היוצא מהם א'ק'נ'י', והם אלפים בעצמם, וזה הוא סוד ז"ה מערכות מנה מאה אלף כפול ותמצא שד"י, ומנה עוד חמשים כפול תמצא שעשועי"ם, ומנה עוד עשרה כפול ותמצא ס"ה פ"ו הוא סוד קנ"א, וסוד העולם ס'ו'פ'ה' שנאמר ה' בסופה ובסערה דרכו (נהום א, ג), וכסופה מרכבותיו (ירמיה ב, יג) כ"ו ס"ה פ"ו ואכן אומר אלף שנה (תהלים צ, ד), סודם על הפוך יום ושנה, וסוד העולם ו' אלפים שנה, וזהו יומו של הקב"ה אלף שנה, כי יום יום סודו ו"ו ימים וזהו אומרם (סנהדרין צז.) שתא אלפי שני הוו עלמא, לא שיש לו ימים ולא שנים חס וחלילה מלהאמין זה:

אבל מדות העולם מתהפכות לקצים ידועים והם יורו על המועדים והזמנים והשנים והמחזורים והשמטים והיובלים, וזהו אשר נעלם סודו מחכמי המחקר, וע"כ לא השיגו סוד החדוש האמתי, וסלקו ההשגחה האלהית מהארץ, אמנם אומרו והיו לאותות (בראשית א, יד), הוא סוד האותיות, והיו אלף מועד מועדים וחצי ד"ת שעות י"ב כ"ד ו' הרי לך שם בן מ"ב ל"ה האותיות, ולמועדים מועדים כ"ח וחצ"י זמנם אלף, שהם י"ב עידן כ"ד ועדנין ופלג עידן, וימים ושנים גלגול המדות בם בכל עת:

ואמנם ענין היות התורה כתובה באש שחורה על גבי אש לבנה זהו במציאות, ובאדם אש על גבי אש, צורה על גבי צורה, שכך הם צורת המרכבה, וכך הם בשני היצרים, שחורה חשך לבנה יום, מדת יום מדת לילה, רוח לב השנה, לב רוח השנה, וכל זה הכנה בעלמא לקבל הדבור:

ואמנם סוד קבלת הדבור האלוהי הוא ענין משותף בין מדת הדין ומדת רחמים, שהדבור ההוא כדמות ל"ב ל"ו גם הוא בקולמוס ואומר הלא הוא כמוס עמדי (דברים לב, לד), שעניני קול כמוס וסמך ועי"ן לעדים על זה, וסוד קול סמך עי"ן ו"ו:

והנה מעידך על סוד קבלתו, אחד שהתבאר לך שכל האותיות הנכתבות בספר הביאור, כלים ראשונים חצבם להשגת השכל, והם במדות מיתירים הרי שהם כלים ראשונים חיצונים להתעוררות הנפש אל השמחה, והקול המשותף עם הרוח היוצא מן הפה עם הדבור הוא בדמות הניגונים שהם המושיעים קולם ברוב שנוי:

ובתנועות מתהפכות עולות ויורדות ונוטות ומתגברות ומחממות כלי השמע לקבל ולצייר דמיונות הקול עד שיבחן הלב ויהנה ויחשק לשמוע ותתפעל הנפשיי ותשמח ותחשק ותתגבר שמחתה, כן בדמות זה הדבר בעצמו הוא הדבור הפועל קול ורוח ודבור בהאזנים, והאזנים מוליכין מה ששמעו אל הלב וכשהלב מכין עצמו להבין הדבור הבא אליו לא על ידי האזנים, הנה הנפש פותחת לו אזנים ומתגברות אזני הלב, ונפתחות מקורות הצינורות ומזדכך הדם והנפש מעיונת בדם החיצוני שבלב שצבעו הראשון בדמות צבע האש הראשון, שהוא צבע תכלת בדמות דם חלזון אשר בים (סוטה יז, א) שתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד, והנה דם חלזון שהוא מן המי"ם הים, למ"ד חזון והוא חמרן גדול מי"ה, וממנו נולדו הנולדים הכלליים וסודו תכל"ת ב"ר כ"ת כ"ו ק"ל ל"ת פ"ו, ברכת ה' היא תעשיר (משלי י, כב), קללת אלהים תלוי (דברים כא, כג), והנו שמוש בשמוש משוש במשוש בסוד זכר ונקבה, ציור שם בציור שם, כי סוד שם הוא א'מ'ש' א'ש'מ' והוא מעשה מרכבה:

והענין שם האיש כשם האש, וזו היא הרכבת מה שנאמר במה שכתבתי שהתורה היתה כתובה באש שחורה על גבי אש לבנה, אש באש, וכן נודע בלא ספק שהדבור האלוהי בא באמצעות האש, שנאמר ודבריו שמעת מתוך האש (דברים ד, לו), ונאמר כשמעכם את הקול מתוך החשך (דברים ה, יט):

והנה הדבור והקול מתוך האש אשר הוא האש היסודי שהוא חשך, כי האש ההיא בלתי מאירה והיא אספקלריא שאינה מאירה, והיא הכח הגבורה כח יצחק ומדתו פחד, תחשוב סוד ופח"ד יצח"ק תמצא הא"ש (בראשית לא, מב), כגבריא"ל והנה האש והעצים (בראשית כב, ז), והנה צבעה תכלת ומורכבה ומתעלה כמראה ב"ת הנפש המעיינת ושם רואה בעין השכל, מה שרואה פירוש במראה הנבואה, כי הנפש מעיינת וחוקקת המורגל בפיה ובאזניה ובלבה, בכח הדמיון המשותף עם השכל וההרגל, ומתוך היות חקיקתה חזקה נשמרת ונזכרת בדמיון עם כח שפע השכל, וכאשר תסתכל הנפש בצבע האש ורואה אותו בדמות תכלת שהוא דמות כסא הכבו"ד והוא טבע הלב, הנה השכל מצטייר בתוך הצבע ההוא הזך הנקי מכל מראה, כי אמרנו עליו שהוא צבע אינו אלא דמות צבע לא צבע ממש, וזהו אומרו כתובים באצבע אלהי"ם (שמות לא, יה), שסודו בצבע וטב"ע, והבין מה בין צבע וטבע, הנמצא שסוד צב"ע הוא טב"ע:

וזהו סוד בעצב תלדי בנים (בראשית ג, טז), כי עד שיהיה הטבע מורכב מזכר ונקבה לא יתכן להוליד וע"כ בא טבע כפול אחד לזכר, והנה נודע כי הצבע הוא הנראה בקשת הנולד מהשמש באמצעות העין המימיי שנאמר את קשתי נתתי בענן והיתה לאות ברית ביני ובין הארץ (בראשית ט, יג), ועוד כתיב לזכר ברית עולם בין אלהים ובין נפש כל חיה (בראשית ט טז), והנה אלהי"ם סודו הוא הטב"ע ועל כן זכר נפש מדברת לבד ואע"פ שנאמר ויהי האדם לנפש חיה (בראשית ב' ז), והנה אמרו חכמינו ז"ל (ב"ר ז, ה) כי מה שאמרה תורה תוציא הארץ נפש חיה למינה (בראשית א, כד) זו נפשו של אדם הראשון, ותרגום לנפש חיה לרוח ממללא כל נפש מדברת, וכבר כל זה אינה שוה כי האדם חי ומדבר נגבר:

וכבר אמרתי לך כי כל הדבור הפנימי אינו כי אם ציור לבד, והוא הציור המשותף בין השכל והדמיון, וא"כ בשר נפש רואה הצורות שהם למטה ממנה, הנה היא מיד רואה עצמו מצויירת בתוכם, ועוד מעינות אחרות במשפיעה באמצעות שפעה הסכלית עד שמשגת המשפיע בה במציאותו לא בעצמותיה, וכל זה לא תגיע הנפש אליו אלא עד שתשלם, ולא תשלם בשום פנים כי אם באמצעות האותיות הנרמזות, וענין האותיות הוא שהם צריכין לתנועה חזקה שיתגלגלו פנים ואחור במהירות במקום מבטם, ר"ל שימהרם המצרפם בפיהו כדי להרגיל להוציא מחשבת הלב לפעל השגה מהשגותיו, ותהיה האוזן שומעת ובוחנת מה שיוציא מן הפה, כמו שנאמר כי אזן מלין תבחן וחיך יטעם אוכל (איוב לד, ג), כלומר כמו שדרך החיך לבחון טעם הדבר אם הוא מר או מתוק או חמיץ או עפיץ או מלוח או תפל, כן דרך האוזן לבחון טעם הדבר אם הוא דבור טוב או רע, או אם בו ברכה או קללה, או מות או חיים:

ואלה הם ששת דרכי הדבור הנופלים על הענינים שכך היא העידה התורה הקדושה עליהם בתחלתה ובסופה, שבתחלתה נאמר שיש במציאות הדבור גן והוא הגן אשר בו הוא שם האדם להתעדן בעדנו, שהוא הדבור המושכל המצויר הנשפע מאצילות קדמונו של עולם מקדם שנאמר מעולם נסכתי מראש מקדמי ארץ (משלי ה, כג), ונאמר ה' קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז (שם ה, כג), כי התורה הכלולה מכ"ב אותיות קדמה לעולם יו"ם יום, וסודה בזה ופירוש יום הם י"א אותיות שורשים גם יו"ם עוד הם י"א אותיות שורשים ושמשים הידועים, והרמז בם אומרו והחכמה מאין תמצא (איוב כה, לב), ואין זה מקום בינה מן אי"ן תמצא, ואין הוא מקום בינה, והנה שניהם מגולים החכמה והבינה, והנה המספר מן א' עד י' הוא הכל חבר אליו י"א, ותמצא א'להי'ך, וכן גם כן עוד י"א עם הכל וסודם גבוה ועליון והנה גלג"ל גלג"ל שסודם גלג"ל אלהי"ך, גלגל עוז והוא גן זה גנזו, זו מגלגל זו, ס"ו ס"ו, וזה הגן הוא גופני ורוחני, הגופני הוא המ"ח ושעריו ז' וסודו ליח"ה, חמה אשר בה יגדלו כח החכמה וכח הבינה, והפועל בה תחלה לתת בה זהר ואור וכח לקבל דרכי הדבור הוא כוכב החמ"ה באמצעות חם החמה שהוא סופר לחמה, והוא כוכב השכל והוא כללי ופרטי כשמי בסוד שם אדם, ובו נברא העולם שהוא משמש תחלת ליל אחד במוצאי שבת במוצאי שבתאי למלוך בשמי צבאו"ת בשטר שם, בדם הקשת, כלומר בשרש הדם שהוא קשת הגאולה, והוא שרש הדלה, וסודו חומר ראשון בדם, והוא שבתאי עם דלי שדי בתלי, והם ספירות כלומר מחשבו"ת בשמחו"ת משבחות, י' שמות שהם שם עדים על ו' שהיא מלכות במזרח, וסוד כ"ו כוכ"ב כפול כ"ו כ"ב בשם והאותיות והוא הרוחני הפועל המניע, והנה בג"ן ב' עצי"ם סודם צבעי"ם שבם שוכן זוהר האו"ר ושמן זכור, והנם בדמות תכלת שהוא מקבל זהרורית כמראה וראשיתם כל יסוד לבן שהוא מקבל כל צבע ונקרא צל הלבנה והוא נצבע והוא מטבע האלהים, טבע צבעים ושמ"ו צבען גם הוא מכין הלבנה לקבל כל דבורי, בכל צלם כלומר בכל נקוד, כי הנקוד הוא הצלם, והאור הלח, הוא הדמות, והוא בשפע הנשפך בע"ט שהוא כדמות הדעה, ומה ע"ט החיצוני המתנועע בכח היד וכל הכחות הקרובים והרחוקים להעד הלב והמוח והנפש והשכל והחושק לכתיבה, והיות העט מטבל בקחת הנושא חמר הדיו ונושא ציור צורת האותיות ומכל כיוצא בזה והדומה, תתעורר נפשך אם עשו בה עץ החיים ועץ הדעת ופירות שכליות וספירות אלוהיות, עד שתבין ענין המציאות העליון והתחתון הנכללים בך, ולא תצטרך אז בזה להטריח עצמך לבקש ספרים או חברים או רבנים ללמדך מה שיחסר לך מן החכמה, כי רבך הוא לבך, ואלהיך הוא בקרבך, ושאלהו בכל הענינים, והוא יענה לך בכל ענין וענין כראוי אהבת חשק שחק יצאה מהשם, מיראתו תעשה עלי ולפיך הסיעהו, וסיבבתו חבתך גלגלי: